

MARAFKÓ LÁSZLÓ: *Egyszervoltak*

„Üzenet? Mindenkinek kell rögeszme. Akinek nincs, az halálra isz-sza, vagy másképp veszejt el magát. S nem a kerék, meg a sín a legnagyobb megpróbáltatás. Hanem a mániák lassú eltűnése. A fontoságtudat, mint kifordított, száradó gatyva az évek csíptetőjén. Önmagamat cipelem. Nekem kell eljutnom oda, ahova bárki eljut. Olyan egyszerű ez, mint a levél erezete” – írja Marafkó László *Egyszervoltak* című novelláskötetének egyik írásában. A könyv az elmúlt húsz év prózáit gyűjti egybe. A fenti idézetet akár Marafkó poétikai krédójaként is említhetném, ha kellően ideologikus megfontolások vezetnének, és ha egy írói magatartásforma egy frappáns idézettel leírható lenne.

Üzenet? Üzenet mégis van, de nem ideológiai jellegű. A kötet legmarkánsabb, legmeghatározóbb írásai olyan hétköznapi, cselekménymentes jelene-teket állítanak a középpontba, amelyekben az emberi élet biológiai folyamatrajza a meghatározó. Öregedés, az idő eróziója, nosztalgikus vagy szikáran realista, sokszor banális felhango- gokkal. Ezek az alaptónusok hatá-

rozzák meg a kötet legjobb írásait. Marafkó írástechnikája akkor mű- ködik igazán, mikor az őt jellemző hangot engedi megszólalni. Ez alatt magát a stílust, az írásokat felépí- tő, jelenetező technikát kell érteni. Marafkó hirtelen jelenetváltások- kal él térben és időben, ezzel érzé- kelteti igazán az írásait meghatá- rozó szervezőelemet, az emlékezést, az emlékezet működtetésének fo- lyamatát.

Egy egyetemista fiú az ismerős lány meghívására egy balatoni telekre megy vendégségbe. A kertben a lány és a negyvenes éveiben járó anya. A két nő erotikus kisugárzá- sa, testhajlatok és a ruhák játéka. Vágy. Hirtelen az apa képe egy la- kótelepi ablakban (*Déli árnyék*). Egy korszak hangulata, emberi kisu- gárzások, melankólia. Semmi több. De ez a semmi több éppen ele- gendő. A végesség tu- data, a nosztalgikus em- lékezés hiteles teret hoz létre. Az írás hiteles kö- zegét, amely ideológiai megfontolásoktól min- dig mentes.

Egy nő és egy férfi, hajdani szomszédok vé- letlen találkozása, majd egymásratalálásuk (*A bang*). Egy társaságban cigarettahamu parazsa égeti ki az új zakó ujját: ennyi a kon- fliktus és egyben a cselekmény is, majd az emlékezés és végül a halál,

mely minden viszonyt átrendez (*Hamu*). Itt a hatvanas évek Budapestjének hangulatait és helyszíneit kapjuk, nagyon szordínósan. Halvány pasztellek, diszkrét színhasználat, visszafogott ecsetkezelés.

Az időket és tereket szabadon kezelő jelenetkezés nem csak Marafkó legjobb írásainak sajátja. Kötet-szervező elv is egyben, hogy nem valamiféle lineáris hanyatlásfolyamat jellemzi a kötet egészét, bár halvány sugallatként életben tartja ennek lehetőségét az, hogy a kötetindító írás ideje az ötvenes évekre tehető (*Hangok, szögek*), míg a kötetzáró antiutópia (*Gubera*) ideje 2074. Az értékvesztés folyamata elsősorban az önmagukat hitelesítő, fentebb említett írásokon belül jelentkezik szervezőelvként; kevésbé érvényesül kívülről bevitt szándékként.

A kötet ugyan műfajilag novellagyűjteményként határozza meg magát, ennek ellenére műfajparódia, satíra (*Árpád eltűnése*), mese (*Ha madárka szől*), evangéliumi parafrázis (*Szó és lándzsa*) és irodalmi parafrázis is szerepel benne (*Szindbád, tubusból*). A szerző stílusérzékét dicséri, hogy minden műfajban megtalálja a kellően különböző hangot. E sokszínűség teljesen rendjénvaló, hiszen a fülszöveg szerint az utóbbi húsz év termését gyűjtötte egybe a szerkesztő, akitől máskor pontosabb munkát várunk, főként a jelző- és szóképhasználatot illetően.

A kötet írásai tehát nem egyenműek. A jövőre nézve elegendő, ha a szerző érvényesülni engedi önmagát, a már meglévő és működő marafkói hangot. Igazán nagy élmény volt olvasni e hang megszólalásait. Az sem biztos, hogy minden szerzőnek önálló történetfilozófiai alapvetéssel kell rendelkeznie (pl. kelet-közép-európai értelmiségi sors). Talán az is elég, ha „Önmagamat cipelem. Nekem kell eljutnom oda, ahova bárki eljut. Olyan egyszerű ez, mint a levél erezete.”

KUCSÁK ISTVÁN

(*Anonymus Kiadó, Budapest, 2010, 210 oldal, 2200 Ft*)

PÓSFAI GYÖRGY: *Tull úr intenzív élete*

Tull úr intenzív élete. Jó cím. Sokat sejtető, személyes, impulzív, megragadó, eltalált. Ilyen és ehhez hasonló olvasói elvárásokkal vágtam neki Pósfai György novelláskötetének, amikor kezembe vettem a könyvet, és nem is kellett nagyot csalódnom.

A szerző – a hátsó borító önvallomása szerint – biológus, író, 1999-ben jelent meg első kötete *Friss Cipó-történetek* címmel, amire itt is találhatunk utalást, ugyanis az egyik fejezet a *Tull úr eredeti Cipó-történetei* címet viseli.